

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	kr.
Félévre	5	"
Negyedévre	2	" 50 "
Egy órára	1	"

Egyes szám ára 1 kr.

Felelős szerkesztő: KOHANYI GYULA.

Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Az askéta püspök.

Ki volna más, mint az erdélyi püspök Gróf Majláth, aki extravaganciájának napról-napra újabb és újabb megbotránkozató, sőt elkárhóztatásraméltó bizonyosságait szolgáltatja.

Most újabb olvasuk, hogy «mert szemináriumából három, már pályavégzés felé járó papnövendék, egy ünnep nap délelőttjén betért egy tisztességes vendéglőbe — egy pohár — sörre: ezeket kérelhetetlenül kicsapta a szemináriumából».

Maga ez a tény is elég lett volna már, hogy megbotránkozassa a józan gondolkodású r. katolikus, vagy nem r. katolikus olvasót. De nem itt végződött a fegyelmi ügy, hanem a pálya megszakítás felett elkeseredett szerencsétlen kispapok egyike — a g y o n l e t t e m a g á t; tehát a püspök extravagans fegyelmezésének ember-élet lett áldozata.

Azt kérjük: van-e ily végletekbe csapongó és végletekbe vivő fegyelmezésre joga a püspök urnak. Van! . . . megadja neki azt a nagy hatalom, amelyet a hierarkiai rendszer a püspök kezébe letett; amely felelősség nélkül gyakorolható, mert «ad majorem Dei gloriam» szolgál, a világ legkorlátlanabb hatalma isten nevében de legemberietlenebb is, ha fanatikus kezében van. Az mindégy, ha egy ifjunak a szíve megszakad s talán utána a vallásos szülőknek is, akik magasztos jövőndöt láttak beteljesedni, szülőitök Isten szolgálatába, a népvészülésére, papi pályára bocsátásakor.

A napról-napra szaporodó öngyilkosság eseteinél tépelődve kérdezzük: miért veszi az illető az életöltő fegyvert kezébe? s rendesen azzal a kétes értékű megnyugtatóssal lépünk felette napirendre, hogy elhibázott volt életpályája . . . öngyilkos lett, mert tettei oly következményeket vortak maguk után, amelyek miatt a társadalom megbélyegzett, — a becsületes élet létfeltételei hiányában csak nyomorult voncolására lett volna kárhoztatva az életnek.

Ime az erdélyi püspök ur tette, megmutatja a papi korrekt élet létfeltételeinek elengedhetlen kellekeit: amik közé tartozik megtartása a s e r i v á s t t i l t ó t e g y e l e m n e k i s, amelyet ha áthág a leendő pap: mehet világgá vagy ha úgy akarja: pályájáról elúzva — a halálba! Similis simili gaudet! Az erdélyi püspök urnak a s z k é t á k k e l l e n e k p a p o k u t, amilyen ő maga is — a tizenkilencedik század alkonyán, melynek pedig büszkesége a felvilágosodás és az

emberjogok társadalmi és az egyéni szabadság minél tökéletesebb kifejtése, a melynél fogva meg-van engedve kinek-kinek a személyes asketikus gyakorlása, de az erőszakolt torturákon megbotránkozik s azok ellen orvoslásért kiált, még ha a legszigorubb életrendszerű zárdákban — Ubrik Borbálák felett gyakoroltatnak is.

Am ennek a századnak szelleme érintetlenül hagyta Majláth püspök urat. Ő ezzel nem halad, sőt azt akarja, hogy a kik hatatma alatt vannak, azok is vele visszaéljék magokat, a középkor legszigorubb asketikusába.

De hát ha emlékszik is a történelem «önkorbácsoló flagellánsok»-ról, a kik szent örületben magokat vérig kinnozva, véres kezeiket égre emelve: esedeztek Isten jrgalmáért; de tudjuk azt is, hogy ezt a fanatikus dühöngést maga a pápa — VI. Kelemen, 1349. — tiltotta s vezetőiket kivált ha szerzetesek valának legfőbb bírói itélete alá vette sat. sat. sat. De hát vajon az erdélyi püspök ur okosabb és kegyesebb akar-e lenni, mint a pápa és ily kort, ily vallási őrjöngést akar-e vissza és oda — az erdélyi diócesisbe plántálni, melyet meg a középkor fanatismusa is megkimélt őrjöngő érintésétől, amiként hazánk és nemzetünk sohasem is állott a szent düh szolgálatában?

Pedig ha a püspök ur fegyelmi rendszerének csak kiindulását mérlegeljük is- amire kis papjai nyilvános helyen való pohár s ö r i v á s á n a k olyatén megtorlása mutat: a háttérben láthatunk-e mást, mint a legfőbb mértékben erőszakolt asketist, a mi az ő püspöki megyéje papjait akarat nélküli rabszolgákká a társadalomra elveszett élő-halott vezeklők-ké teszi.

Van-e hazánkban ilyen papságra szükség, megfelele-e rendszer a lelkipásztori gyakorlatban a néppel való érintkezésre, ennek vezetésére hivatott papjai feladatának: s e r i v á s t ó l s még inkább nyilvános helyen való megjelenéstől való erőszakos elzárással is nevelendők-e azok a papok, a kiknek a nyilvános életpályán és gyakorlatban leendő terök magasztos feladatuk végzésére? . . . Bizony ha a szigorú szerzetesrendek fegyelmezése visszaállítására Romából tett törekvések ellen is felszólal a korszellem, de felszólalnak magok a szerzeti tagok is és a szerzetből kilépéssel adnak kifejezést tiltakozásuknak; az erdélyi püspök ur épen világi papokká leendő papnövendékek ellen erőszakait fegyelmezését nem tarthatjuk másnak, mint a korszellemmel az emberi szabadabb lélekzést is

elnyomni akaró harcra kelésnek: s kis p p jainak a világtól elszigetelő nevelését oly elhibázott lépésnek, hogy a mikor azok a növendékpapok kilépnek a világba, a világiak vezetésére: nem ismerik a világot s ha vakok vezetik a vakot nem csudálkoznak rajta — ha mindnyáján a verembe esnek.

Nem — excellenciás püspök ur, az a nagyméltóságod eljárása, még ha emberéletet nem követelt volna is áldozatul sem a korszellemhez, sem a világi papság magasztos czeljához, amelynek megoldása a nyílt társadalomban történik — nem való. — Az asketikus még legfanatikusabb korában sem kivánta talán az üdítő italoktól megtartózkodást. Mi úgy tudjuk, hogy még a szerzetes rendek sincsenek eltöltve a sör, bor élvezetétől s a legszigorubb szerzetesrendek refectoriumai asztalán nem ismeretlen az. Még talán ellenkezőleg Pál apostol Timotheusnak egészségügyi intését; «Ne igyál csak vizet, hanem élj kevés borral a te gyomrodért» (Tim. 5. 23.) csak oda módosítják, hogy a kevés szót egészen kivetik az intés alkalmazásánál s «úgy isznak mint egy templárius».

Semmi — az emberek által üdítő vagy derítőnek tartott ital élvezetétől nem tilthat el józan életrendi szabály, csak az azokkal való visszaéléstől. Használta a hazájában ismeretes olyan italt maga Krisztus is, sőt annak pohárba töltésével hasonlította össze önvérének áldozatháltra vezető kiomlását s az urvacsora által ezt szymbolizálva örök sakramentomná tette, . . . Mit mondjunk a vendégfogadó házakra? Azt, hogy jártában-keltében ezeket nem nélkülözte és már születésének körülménye is arra mutat, hogy csak kényszerítő szükségéből vonult az ember világ megváltójával terhes anya az istállóba, mivelhogy nem vala nekik helyök a vendégfogadó háznál. »Luk. 42. 7. sat. Am Majláth ur klérikusainak úgy kell élnök, hogy tultegyenek önmegtartóztatás által a szerzetesek életrendjén is.

Az asketikus által az életrendet szabályozni czélos volt a ókori görög athletáknak, hogy képességüket ne zavarja meg semmi, edzve léphessenek ki a tornajátékokra. Az önmegtartóztatást erénynek tartó philosophszektáknál is beválthatott az, akik abban már bizonyos fanatizmus egymástól való megkülönböztetése által vezettettek. Ha az anakhorétákról van szó, akik kiszakítva magukat a társadalomból — az önkínzásig fokozták az asketizist — megtörtént, nem tehetünk ellene. Ha buddhista papok, fakirok, sőt keresztény szerzetesek asz-

kezését látjuk is — hát legyen az ő üdvözöltek szerint — üdvösségre, De hogy világi papokra, kiknek világban van kimutatva feladatuk és korunkban az aszkézis extraváganciája erőszakolassék, azt a világi papság életfeladatával nem tudjuk megegyeztetni s püspöki extraváganciának tartva kérdezzük: behuny szemmel nézi-e el a magyar kormány ezt püspök urnak?

Nem tudná püspök ur mit mond Krisztus a ker, vallás isteni mestere Máté 15: II, »Nem fertézteti meg az embert, ami a száján megy be, hanem ami a száján kijön az fertézteti meg«; vagy az igazán katolikus mert minden népek apostola, Pál amit mond, Tit. 1. 15. »Mindenek tiszták a tisztáknak, de a megfertéztetteknek semmi nem tiszta, hanem megfertéztetett azoknak mind elméjük, mind lelkükismerete.« Vagy nem olvassa püspök ur papája nagy »elődje Péter apostol« (?) esetét Csel. 10 r. II. a tiszta és tisztátalan állapotokkal szemben: »Amit Isten megtisztított, azt ne mondjad tisztátlannak«, . . . hisz ép ez az eset alakította át a zsidó szeparáló Pétert katolikussá, hogy felvegye a krisztusi közösleges egyház kötelékébe a pogányt is.

Bizony ha ezeket meggondolva olvassa, megöbhenhet püspök ur saját félrebillent aszkézisétől, amelyet halálhozó fegyelmezéssel is, alárendeltjeire akar erőszakolni.

Bizony félő, hogy nem tudja mit cselekszik a püspök ur!

— a. — r.

BELFÖLD.

Kiegészési tárgyalások A szombati nap folyamán b. Bánffy Dező és gf. Thun miniszterelnökök közt hosszabb tanácskozás folyt a kiegészésről. A kiszivárgott hírek szo-

rint gr. Thun a tanácskozás folyamán kilátásba helyezte, hogy az osztrák reichsrathban a kiegészési törvényjavaslatok elfogadására szeptemberre a szükséges többség meglesz. Gr. Thun tényleg napok óta a legnagyobb titokban tárgyal a német pártok vezérfehérjaival, kiket egyenkint hív meg magához. Bánffy a tanácskozás folytán még ma estig Bécsben marad és a megszakított tanácskozásokat tegnap és ma folytatták.

A díjnoki fogadalom. Az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok szolgálati és anyagi helyzetének javításáról alkotott törvényezikkely végrehajtása tárgyában a pénzügyminiszter legközelebb tüzetes utasító rendeletet intézett a pénzügyi hatóságokhoz. Kiveszük ebből a rendeletről a díjnoki fogadalomra vonatkozó pontokat:

A fölfogadott díjnok két heti próba szolgálat után főnöke kezébe ünnepiesen fogadalmat tesz le. Ez a fogadalom két példányban allitandó ki, melyek egyike az illető díjnoknak átadatik, a másik pedig a fölfogadó főnöknek őrzetik. A díjnok szolgálati ideje jövőre a fogadalom letételének napjától számít. A már alkalmazásban levő díjnokok szintén tartoznak fogadalmat tenni, de ez a fogadalom szolgálati idejük meghatározására nincs befolyással. A törvényes kedvezmények megszerzéséről kiállított értesítést azonban csak a fogadalom letétele után kapják meg. A díjnoki fogadalomnak ez a szövege:

Én . . . ezennel ünnepélyesen fogadom hogy ő császári és apostoli királyi felségéhez első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, ő felsége uralkodó házához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármily viszonyok közt hű maradok, a törvényeket és rendeleteket megtartom, előjáróim iránt engedelmességgel viseltetem, a hivatalos meghagyásokat pontosan és lelkiismeretesen teljesítem a hivatalos iratokat rendeltetésükhöz és a nyert utasításhoz kepest híven kezelem, azokat vagy azok másolatát másnak, mint a kit szabályszerint illet, ki nem adom, az azokban előforduló vagy más uton tudomásomra jutott hivatali titkokat senkinek föl nem fedezem, a hivatali könyveket és jegyzékeket lelkiismeretesen vezetem, mindenre ami hivatalomhoz tartozik, gondosn felügyelek, tisztémhez híven pontosan és serényen eljárók.

kamarákba : a hol a bánat és fájdalom születnek ? . . .
 . . . Az estélyek, a hintó nem vakit eléggé ?

. . . A cimbalom kacagása alól kibálatszik mikor a szív zokog ? . . . És van ember, a ki ezt tudja, — érti!

. . . Vagy talán úgy van az elrendezve, hogy : egy nő és egy férfi sorsa egy csillagra van írva. Ezeknek a sorsa : — közös.

. . . Ebben a két szívben egyszerre születik meg minden érzelem s megtalálni egymást a sok között : ez az élet nagy cötilionja.

. . . Boldogok azok, kik idejében egymásra akadnak ! . . .

. . . És a kik nem akadnak ? . . . találkoznak a bál után!

II.

A lilomarczu asszony levelet irt. Levelet. — reszkető kézzel, könnyes szemmel :

— . . . igaz van, vágyok, tudnék szeretni nagyon, . . . végtelen : ha volna a ki megbecsülne.

»Ha volna a ki megtudná érteni az én lelkemet.

»De az uramnak nem vagyok egyebe csak cimborája.

»Féltékeny mert szép vagyok, s hadd lássák, hogy az övé vagyok.

»Máskülönbön pedig járhatom a bolond-
 at ha kedvem tartja. Tehetek, amit akarok,

A kvótatárgyalások.

A két kvótaküldöttség szombaton kezdte meg újabb tárgyalását Bécsben. Mindkét deputáció egy-egy hetes bizottságot küldött ki a melyek ma már megkezdék szóbeli tárgyalásokat. A bizottság tagjai teljes titoktartást fogadnak és így a tárgyalások eredményéről vajmi kevés hír szivárgott ki. Annyi bizonyos hogy jelentékeny közeledés, vagy elvi koncepczió egyik részről sem történt. Mindössze a tárgyalás banja lett békésebb és új kiszámítási javaslat merült fel. A vita az osztrák javaslatra, az úgynevezett népes-desi arány felett folyt. Magyar részről azonban semmi hajlandóságot sem tanúsítottak ezen alap elfogadására. Új kulcs fölött is vitáztak, de hogy milyen eredménnyel, az egyelőre meg nagy titok.

A tárgyalásokról a következőket jelentik ;

Bécs, június 11.

A magyar kvótadeputáció hetes bizottsága ma délelőtt 11 órakor jött össze az osztrák deputáció hetes bizottságával. A tanácskozás az osztrák urak háza kistermében folyt le. A magyar bizottság tagjai Szell Kálmán elnök. Tis a Kamán, Falk Miksa, Heggy Sándor, Mattekovics Sándor, Lukács Antal és Horánszky Nándor. Az osztrák bizottság tagjai : graf Schönborn elnök, Javorszky, Beer, Forst, Dumba Schwegel és Menper.

A két bizottság tanácskozása 11 óratol negyed két óráig tartott. Mindkét részről megállapodtak abban hogy addig a meg a tanácskozások megállapodásra nem vezetnek mindent titokban fognak tartani. Kiszivárgó hírek szerint azonban az osztrák bizottság közzölte legutóbbi ülésének jegyzőkönyvét a magyar bizottsággal, a melyben új kulcs foglaltatik a kvótarány megállapítására nézve.

Beer udvari tanácsos és az urak háza tagja azt a kérdést vetette fel, hogy a kvóta a népesség számarányában állapítsák meg a mint az ujonezjutalek megállapításánál is történik.

(Ezen alapon a kvóta-arány 58 : 42, volna).

Falk Miksa: a magyar bizottság elődjé ezzel szemben ismételtén utat arra, hogy a magyar deputáció a nepesedes arányt a számítás alapjáról nem fogadja el és ragaszkodik ahhoz, hogy az új kvóta a két állam

mehetnek a merre nekem tetszik, soha azt nem kérdi ; hol jartam, mit tettem ? . . .

»Pajtáskodhattam az egész garnizonnal; nekem lehet, mert én jukker asszony vagyok.

»Hanem hogy a szívem mit csinál . . . arra más vigyáz !

»Igaz van én végtelen elhagyottinak árvának érzem magam s szerencsétlenebbnek mint egy koldus asszony, mivel szerető szív osztja estve a nappal össze koldult száraz kenyeret.

»Megbocsátok magának ezért a merész-ségért, hogy levéllel mert hozzám közeledni, hiszen igaz van : kitől, vagy mitől tartana ?

»Attól, hogy megbant ? Hiszen veszett hirem van, azt mondják rólam, hogy udvarlóm vannak. Vagy talán az uram haragjától ? . . .

Eh ! igaz van magának . . . jól van ne beszéljenek hiába. Udvaroljen, — de becsüljön meg.

Holnap már jöhet.

add g is Isten vele !

«r. i. bocsásson meg, ha nem tudja jól elolvasni leveletem, de én negyon sirok.»

Nem hazudott.

Csakugyan igazi könyveseppek voltak azok melyek az irast elmosták s a melyeket olyan sokszor szokás az ujhegyről leesepegtetett vízzel helyettesíteni.

Aztán aláírta a nevét, jelölül annak hogy bizik abban a még félig gyermek tisztben.

Leragasztotta a borítékot s úgy csimezetlenül ott hagyta az asztalon a mellett a másik — nyitott levél mellett :

. . . Határozzon az ura,

Mikor a férj határoz.*

— A Debreczeni tárczája. —
 Irta: Mars.

I.

A lilomarczu szöke asszony előtt olvasott levél hevert az asztalon.

A lilomarczu asszony sirt

Azutan remegő kezeibe vette újra a levelet s azt a három utolsó sort elolvasta — úgy a könnyein keresztül — újra :

— Én nekem nincs senkim ezen a világon, olyan árva vagyok én is, mint Maga. Pedig úgy akarnék, úgy tudnék szeretni: mint . . .

Tovább már nem látta, nem tudta olvasni.

Tenyérébe temette lilomarczát, lehunyta szemét és gondolkozott.

Ha tudnák a férfiek, mit jelent az : mikor az asszony lehuny szemmel gondolkodik ?

Mikor kiragadja magát a világból, amely körülveszi és terem magának világot . . . Istent, szerelmet !

Ha tudnák ! . . .

De hát mégis minek ? — Nem divat manapság törödni az asszonynyal. Hadd gondolkozzék !

. . . Nem takarja hát el a sottis selyem bluz eléggé a szívét ?

. . . Belátói hat azokba a titkos kicsi

* Mutatvány a jeles tárczairónak »Képek a Garnizonból« cz. sajtó alá rendezett művéből.

brutto-bev
 Ezen alap
 zalk volt

Hossz
 a láspnt
 is megvan
 zottság k
 észre Az
 nyilatkoz
 tasi alap
 kvótarán
 pyaror-zá
 u javasla
 lenne hiva
 szolgálni.

O zt
 a-rgi álla
 magyar ré
 ör émi. A
 vélemény,
 esetre sem
 hogy az os
 gartat-u
 mint eddig
 Azt hiszik
 két kormá
 egy-zmeny
 A m
 órakor tar
 hetes bizo
 rak koldó
 két órán s
 d. u. háró

Az o
 sárnap est
 Sacher-W
 magyar kv
 ad az osztr
 Thun osztr
 ebedre a r
 tes bizotts
 A Ne
 az osztrák
 iránval. H
 62 1/2 %-on
 37 1/10 %-on

A fél
 a kvótata
 lenti : —
 tes bizott
 az urak há
 együttes ül
 vég-t. Ez
 osztrák ré

Késő
 rossz kedv

Egész
 kot a ki e
 ből balold

. . .
 a leány elő
 zetes tevé
 naszra me
 nős ember
 így is szek
 káth halg

A mi
 lapját kedv
 vele a nyit

A lii
 üvegajtó es

. . .
 A m
 nyult, min
 — Is

— H
 élembe tar
 ezomba ; n
 de boldog

Kérés
 lér ember.

Főlem
 szépen, a r
 az asztralra
 leveleit néz

brutto-bevételei alapján határozottassék meg. Ezen alapon a kvótaarány 68,6 : 31,4 százalékos volna.

Hosszu és beható vita indult meg a két álszpont ismertetése után, a melynek már is megvan az az eredménye, hogy a két bizottság között bizonyos közeledés vehető észre. Az osztrák hetes bizottság hajlandónak nyilatkozott a népesedési arányt, mint számitási alapot feladni és kijelentette, hogy a kvótaarány megállapítására nézve kész Magyarország javabb javaslatot tenni. Az új javaslat szerint több fogyasztási adónem lenne hivatva a közös költségek fedezetéül szolgálni.

Oztrák részről főként azért adták fel a régi álláspontot, mert azt hiszik, hogy ezzel magyar részről is jelentékeny engedmény fog érni. Az osztrák politikai körökben az a vélemény, hogy a mostani tárgyalások semmi esetre sem lesznek eredménytelenek. Az is, hogy az osztrák bizottság nem oly hideg magatartást a magyar bizottsággal szemben, mint eddig, már bizonyos közeledést jelent. Azt hiszik, hogy a két bizottság nem is, de a két kormány között bizonyára létrejön valami egyezmény.

A magyar kvóta-küldöttség ma d. u. 5 órakor tartott ülésében Széll Kálmán elnök a hetes bizottság nevében jelentést tett az osztrák küldöttség hetes bizottságával ma délután két órán át folyt tárgyalásról melyet tegnap d. u. három órakor folytattak.

Az osztrák kvóta küldöttség holnap, vasárnap esti 7 $\frac{1}{2}$ órára a magyar küldöttséget Sacher-Waldstein kertbe ebédre hívta meg. A magyar kvóta küldöttség hetfőn szintén ebédet ad az osztrák küldöttség tiszteletére. A gróf Thun osztrák miniszterelnök által ma adott ebédre a minisztereken kívül csak a két hetes bizottság tagjai voltak hivatalosak.

A Neue Freie Presse értesülése szerint az osztrák kvóta-bizottság új javaslata oda irányul, hogy az osztrák kvóta valamivel 62 $\frac{1}{2}$ %-on felül, a magyar kvóta valamivel 37 $\frac{10}{100}$ %-on alul alapítsák meg.

Budapest, június 11.

A félhivatalos »Budapesti Tudósítónak« a kvótatárgyalásokról a következőket jelelti: — A kvótaküldöttségek két hetes bizottsága szombat délelőtt 11 órakor az urakháza költségvetési bizottsági termében együttes ülést tartott, a mely egy órakor ért véget. Ez ülésen megkezdődött a tanácskozás, osztrák részről addigél javaslatot nem tettek.

III.

Késő dél lett mire háza jött az ura, igen rossz kedvvel.

Egész uton szidta a színházi pénztárnokot a ki eltevesztette az előjegyzést s tévedésből baloldali támlásszeket küldött.

... Nem győzi magát tisztázni az előtt a leány előtt, egy hét alatt második ilyen végzetes tévedés. Ha nem szégyenlené magát panasza menne az intendánsához, de hát mégis: nős ember, mi ördög mindjárt beszélne, így is székírozzák szegény kis Elvirát, hát inkább hallgat.

A mint belépett a szobába botját s kalapját kedvtelenül az asztalra dobta, ledobta vele a nyitott levelet.

A lilomarczu asszony reszkette állt az üvegajtó csipke függőnye megett:

... mi fog most történi?!

A mint a férje a leesett levél után nyult, mindkét kezét odaszoritotta a szívéhez:

— Istenem, ha elolvassná!...

— Ha mint dühös oroszán rám rohanna élémbe tartaná; idevagná ebbe a lilomarczomba; megverne, meglaposna: . . . Istenem de boldog volnék!...

Kérészi Aladár azonban udvarias gavalér ember.

Főlemelte a felesége levelét s viszatette szépen, a nélkül, hogy bepillantott volna — az asztalra: mert nem gavalér tempó a más leveleit nézegetni.

A két hetes bizottság mindegyike jelentést tesz a maga küldöttségének a mai tanácskozás lefolyásáról. Holnap délután a két hetes bizottságnak újabb ülése lesz. Mindegyik oldalról elhatározták, hogy az együttes ülés lefolyását titokban tartják.

A holnapi tárgyalásokról a hetes bizottság a magyar küldöttségnek délutáni 4 órára kitűzött ülésen fog jelentést tenni.

Az eddigi tanácskozások eredményéről és lefolyásáról minden oldalról a legszigorubb titoktartást fogadták.

Havas és Reuter.

A hadviseléshez manapság már nem puska kell első sorban, hanem információ. A kényelmes Amerika csak utólagos sziveségből szánta rá magát arra, hogy hadat izenjen Spanyolországnak, amikor már dörgött a sok ágyú, de arról jó előre gondoskodott, hogy meg legyen neki a maga külön ezéjaira telegrambüroja. Szintazonképpen a kevésbé praktikus és pénzes Spanyolországnak is volt annyi esze, hogy még mielőtt a műkedvelői előadást megtartották volna Madridban a torpedók javára, összeszedte heverő garasait s rálicizált Mac Kinleyre egy másik telegrambüroban. Azután vásárolt csak mind a két fél hajókat, újakat és kimustráltakat, már a hogy kinek-kinek a pénzből tellett, táborzott önkénteseket, iratott ódákat meg diadalmi indulót s megkezdődtek a háboru egy némely formáságai, ütközések, ágyuzások, verekedések szárazon és vizen.

A laikus azt hiszi, hogy ezekben a hangos momentumokban van a lényeg. Pedig dehogyan, sokkal fontosabb az ilyes csekélység-nél az, hogy mit kopogtatnak szerte a dróton a telegrambürook. A Havas- és Reuter-ügynökség, akik nagyban körülbelül olyan intézményei a hirhordásnak, mint a milyen kicsiben az Istenben boldogult Futtaky Gyula lapja, a Budapesti Tudósító, csak hogy nem igen lehet olyan éberben ellenőrizni a turpisságaikat, mintha itthon bocsátkozik bele valami merész vállalkozásba a mi tudósítónk, például a jáss-ladányi egyesült ellenzék akciójára, avagy valami minisztermenesztő riportra mondja ki, hogy légből van kapva és hogy minden alapot nélkülöz. A Reuter-ügynökség messze van, az Agence Havas (micsoda jó magyar neve van ennek a francziának!) szintén messze van. Azt mondja mindenik, ami neki tetszik. Nem

is azt, dehogyan. Informálja a világot, a börtét, a megbízója érdekei szolgálatában. Jó pénzért leczafolja a háborut, még jobb pénzért ad ezer halottat és tizezer sebesültet, féltékenyen vigyázva arra, hogy némi valószínűsége legyen az információknak, mert lesz még háboru és lágy kenyér. Fean kell tartani a ssava hitélet.

Ilyenformán esik meg az, hogy csak nagyon jó újságíró szem képes fogalmat alkotni magának es a publikumnak arról, hogy például ez idő szerint melyik hajóraj zavar több vizet a kubai vizeken. Értetni kell a kombiációhoz, kiteríteni a kusza könyvomatot lapot a melyen egymás híreit verik agyon a konkurrens bürook, melléje a mappát és kiszámítani, hogy melyik telegrambüroban van több valószínűség. Mert e y és ugyanazon a napon az egyik ügynökség azt táviratozza nekünk, messzi jámboroknak, hogy Santjágó de Kuba mellett irtozatos háboru volt es tönkrement Amerika, a másik pedig arról ad hírt, hogy a spanyol hajót mind a tengerbe fulasztották s az admirális a kit megölni mégis kissé kockázatot vállalat, szandalinon menekült.

Vagy a számok, a summák, a melyekkel nem a tengeren, hanem a száraz piacon folyik a háboru, hogy a differenciákba fuladjon bele az ellenség, ha már mindet nem lehet a tengerbe fojtani. Hivatalos madridi forrás egész csomó milliárdra teszi azt a summát, a mit az Unió beleölt a kubai vállalatba. Rémüljön meg Európa. Newyorkból ellenben egész hivatalos kompromittáló adat érkezik a spanyol pénzügyeket illetőleg, hogy essenek a papirok addig essenek míg egyszer csak hanyatt vágja magát az egész üzlet. . . . És itt érdeme szerint kell fölbecsülni a sok messziről jött telegrambeszédét a mibe bele-szürkül egy némely barna fej és megkopaszodik sok fürtös koponya.

Azért értem én azt a jólelkű német szerkesztőt, a ki bizony nem fizet se az egyik, se a másik büroknak tenger pénzt, hanem csupa megnyugtató telegramot készít maga a redakcióban s hogy partatlan legyen egyik nap a spanyolokat vereti meg, masnap pedig az amerikai admirálist náspágotatja el csupa olyan tengereken es olyan csifra nevű erősségek előtt a mi nincs a mappán megjelölve.

A végén majd úgy is megmondja, hogy mi az eredmény.

Véres zendülés B.-Ujvároson.

— Saját tudósítónktól. —

jun. 12.

Egy halott és három súlyosan sérült ember. Ez az eredménye annak a véres zendülésnek, mely valóban semmiből támadt.

Csodálatra méltó, hogy milyen csekélység képes arra, hogy egész munkástömeget forrongásba hozzon.

Balmaz-Ujvároson szólnak legújabbban ezek a tapasztalatok. Ottan terített le a csendőrök golyója négy embert. Végzettségben használták a csendőrök fegyvereiket, mert félhettek, hogy a feldühödött nép megismétli azt, ami a múlt évben Német-Eléméren történt, ahol darabokra tépdelt a megvadult tömeg két csendőrt.

Tudósítónk a következőket írja e véres esetről:

Az embervásár.

Vasárnap reggel mint minden más ünnepnapon százzszámra gyűltek a b.-ujvárosi munkások a piacra, ahol az embervásár rendszeren folyik. Szokatlanul nagy számban voltak ezen a napon a munkások, minek oka a közeli aratásban van.

Sűrű tömegekben verődtek össze a munkások és elfoglalták az új járdát széleiben hosszában, teljesen megakadályozva a közlekedést.

Járta a szó az olcsó napszámról, drág

IV.

A lilomarczu asszony megsemmisülten rogyott a kék broccat kanapéra: határozott az ura.

Még akkor is szédült vele a világ, mikor a férje benyitott:

— Hát maga mit duzzog?

— Nem tetszik az új ruhája? Küldje föl lelkem a padra s hozasson másikat.

— Tudja, hogy minden szava parancs előttem.

A lilomarczu asszony összeszedte minden lelkierőjét s visszavonta amit az előbb gondolt.

... Még nem!... még nem!... még hátra a tűzpróba.

Fölállott, megegyengette összegyürödött selyem ruháját s ránézett az urára mélyen, hosszan:

— Aladár!... Ne selyem ruhát, ne hintót végy nekem. Ölelj a szívedre igazán; csókot édes forró csókot adj nekem, amelyik itt égjen ajkamon, míg másikkal föl nem váltod.

Mire elmondta: ott esüggött már a férje keblén könnyes szemmel, epedő ajakkal, mint egy harmatos virágszár.

Aladár megesókolta.

— Hideg volt... — suttogá az asszony — s szinte megborzongott, a hogy férje nyakáról lefejté karjait.

— N.m én határoztam — sohajtá: — Ő.

Aztán megezimerte a levelet.

kenyerről, az urakról, . . . meg az adóról. A templomba menők azonban a járdát elfoglaló munkások miatt teljesen leszorultak a járdáról s így a rendőrök kényszerítve voltak arra, hogy a munkásokat szólítsák fel az eltávolításra.

Durva tréfával feleltek a munkások erre a felszólításra és a rendőrség mit sem tehetett velük szemben, mert nem akartak erőszakhoz folyamodni. Az emberek továbbra is ott maradtak és tárgyaltak a dolgaikat olyan modorban, a mely a »Földművelő« tonusára emlékeztet.

Üsd agyon!

Fel nyolcz óra tájban két járőr vetődött a Templom tere, ahol az ember vásár volt. A közlekedési szabályrendelet alapján felszólították a csendőrök, a munkásokat, hogy a járdát tegyék szabaddá.

— Mink fizettük azt meg!

— Emberek, a járdáról le kell menni!

— Mink csináltuk, mink dolgoztunk rajta, van jusunk, hogy használjuk!

— Le kell menni emberek.

Egy munkás előállott és — verte a mellét:

— Jobb lesz elmenni maguknak mert megtagadjuk a csontjukat.

A tömeg mindinkább fenyegető magatartást tanúsított s így a csendőrök megpróbálták hogy bekebeben elmennek s esetleg erőszakkal nyerve a garazdalkodókat lecsendesítik.

A munkások látva, hogy csendőrök távoznai akarnak kötődésbe csaptak át és egymást lökdözték, hogy a csendőrökhöz vadogyanak.

Egyiket, a ki minden áron bele akart kötni a csendőrökbe. Az egyik járőr kárjával fogva ledobta a járdáról.

Erre aztán kitört a tömeg dühe. Füttykösök, botok kerültek elé, a csizmaszár melől előszedtek a késeket. Akinek semmi sem esett a keze ügyébe az köveket szedett elő. A csendőrök megfeszítették minden erejüket, hogy a közházához jussanak, ahol biztonságban gondolták magukat.

A csendőrök végre odojotottak a közházához. Be akartak vonni a kapu alá. Mikor a tömeg ezen szándékokat észrevette kitört a fekeveszetű düh.

— Üsd agyon! — Agyon kell lökdösnünk!

Valóságos közaport zúdult feléjük. Egyik másik ködarab előbb leesett és a tömeg közzé hullott. A munkások egy kolompós megragadták az egyik csendőrfegyverét azzal vissza kiáltott a tömegnek.

— Nem tudnak már löni agyon kell verni mind a ketőt!

A másik csendőr látva tarsa és saját veszedelmét sebteben eles töltest tett a fegyverébe.

Tűz!

A csendőr arcához emelte fegyverét egy rövid erős dörményes hangzta túl a néptömeg lármáját és abban a pillanatban a csendőr fegyverét fogó ember velőtrázó sikoltással rogyott össze.

— Megölték . . . többet nem tudott mondani. A fejből, ahol a golyó behatott, vastag vérsugár szökött ki. A csendőr fegyvere ekkép ki-zabadult, de szükség is volt rá, mert a felduhódott tömeg vert látva meg akarta őket linchelni.

A csendőrök kénytelenek voltak újból löni. Összesen négy lövést tettek s ezek mind egyike talált!

Az előjáróság ezen szorongatott helyzetében módot talált rá, hogy két táviratot küldjön Debreczenbe, segítséget kérve.

Az egyik, a balmazújvárosi szolgabíróhoz érkezett a következő szöveggel:

Főszolgabíró

Debreczen.

Feladatott: B.-Ujváros d. e. 8 órakor.

Csendőrök nép közzé löttek, egy életveszélyesen, egy könnyen megsebesült. Intézkedést kérünk, néptömeg nem oszlik. Alispánhoz szintén sürgöny ment.

Előjáróság.

R a s ó Gyula alispánhoz érkezett táviratban Balmaz-Ujváros előjárósága katonasági segítséget kéri.

Az alispán rögtön intézkedett katonaságért.

A szolgabíróhoz egy kis időmulva másik távirat érkezett.

Főszolgabíró.

Debreczen.

Feladatott: Balmaz-Ujváros d. e. 9 órakor.

Sulyosan sebesült ember meghalt. Nép még most sem oszlik.

Előjáróság.

A katonaság az alispán által értesítve megtette előkészületeit.

Táviratilag nyert értesítések alapján H a r s á n y i Gusztáv, dr. I z s ó János törvényszéki orvos, P á k o z d y Sándor főszolgabíró és S i n a y Lajos kimentek Balmaz-Ujvárosra.

A falu már ek or teljesen csöndbe volt s a Templom-téren hat csendőr czirkált.

A halottat, V a r g a Károlyt, kit a csendőrök golyója homlokra talált, már elkarították volt.

V a r g a Károly családosa munkásember volt.

A három sebesült pedig sehol sem volt található. A büntetéstől való féltőkben elrejtőztek.

Miután Bőszörményből, Vámos-Pécsről, Egyekről és Debreczenből elegendő számú csendőrség érkezett, a falu pedig teljes csöndben volt, katonaság kiszalásolása teljesen fölöslegessé vált. Ez okból értesítették is a katonai hatóságot, hogy katonaságra nincs szükség.

Katonaság nem is vonult ki.

A faluban erélyes vizsgálat indult a kolompósok után.

Ez idő szerint Balmaz-Ujvárosban nagyszámú csendőrség van és egyáltalán nincs ok attól tartani, hogy a nép ismét ellenszegülést kísértse meg.

HIREK.

* **A kir. tábla új elnöke.** Mint jó forrásból értesülünk, P u k y Gyula, a debreczeni királyi tábla nyugalomba vonuló elnöke helyébe H a m m e r s b e r g Jenő budapesti királyi főügyészt nevezi ki, a ki Debreczenben is jó hírnévnek örvendő régebbi működési idejéből.

* **Szöllőmoly Debreczenben.** Szomorú dolgról kell adnunk tudósítást; a szöllőmoly városunk szőlőskertjeiben a legnagyobb mérvben fellepett s a mezőrendőrkapitányság lapunk újon is felhívja a legkomolyabban erre a körülményre szőlősgazdánk figyelmét, mert ennek a nagy csapásnak biztos ellenszerét a tudomány nem fedezte fel s így csakis gyérítésére lehet szorítkozni. Pedig a legezélszerűbbnek bizonyult a szőlőkben több helyen olajat vagy petróleumot égetni éjjelenként bádogszelenczében, azért ezt szőlősgazdánk úgy saját, mint az egész városi közönség érdekében el ne mulasszák. Megjegyezzük még hogy ez a nagy ellenség petéit a szőlő virágzó fürtjei közé rakja, a kikelt lepkek pedig a fürtök kocsanjait lepik el és addig rágják, míg csak a fürt le nem esik s ezzel a termés teljesen tönkremegy. Ismételtén felhívjuk a közönség figyelmét a nagy csapásra.

* **Presbiterium gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap délelőtt tíz órakor S i m o n f f y Imre főgondnok és K i s s Áron püspök elnöklété alatt ülést tartott. A presbiterium tudomásul vette a múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséről szóló jelentést. Szunyogh Bertalan egyházközségi bíró felesketése elmaradt, miután nem volt jelen. A városi tanács átirata Katona Julianna tanítónő lakbérének és tűzifa illetőségének feljövő tétele tárgyában tudomásul vettették. A városi tanács átirata Kanizsai Endréné tanítónő részére kért lakbér megtagadása tárgyában, a presbiterium úgy határozott, hogy a lakbért nem adja meg. Kecskeméthy Lajos tanár megválasztása tárgyában jelentés tudomásul vettették. —

A városi tanács átirata K. Tóth Kálmán lelkész márczius 15. imájának kinyomatása és az egyházi nyomtatványok kiállítás tárgyában, mely szerint a presbiterium tartozik a papírárat megfizetni, tudomásul vétették. Az iskolaszék végzése az ispotályi óvodába 20 frt 44 kr. erejéig tanszerbeszerzése tárgyában, tudomásul vétették. A gazdasági bizottság végzése a Dóczy Gedeon igazgató által használt lakosztálynak 1898. május 1-től 3 évre kibérelése tárgyában tudomásul vétették. A gazd. bizottság végzése a f. évi ápril 4. tartott pénzvizsg. kedvező eredményt tárgyában tudomásul vétették. Az egyh. kerületi közgyűlés végzése a központi elemi fiiskola tárgyában és a főiskolai

gazd. tanács ugyanezen tárgyú végzése egy bizottságnak adatott ki szoralmazas veg-tt Főtiszt. püspök ur átirata diakónusoknak s diakónisszának az ispotályban leendő képzése telt indítvány tárgyában küldöttsegnek adatott ki. A tiszant. ev. ref. egyhker. máj. 12 tartott bírósági ítélete S z e l l i s t v a n fellebbezése tárgyában tudomásul v-tették. —

A városi tanács átirata a szegényápolási tárgyában tanulmányozás javéért küldöttsegnek adatott ki. A főjegyző javaslata a Remington féle írógép megvétel tárgyában a gazd. bizottság véleményével együtt a presbiterium által helyesnek találtatott és ezen czélra az előző nem látható kiadásokra előirányzott összegből e czélra 290 frt kiutaltatott.

* **Évzáró ünnepély a főiskolában.** A debreczeni ev. ref. főiskola ősi szokas szerint a hálaadó ünnepélyvel kezdi meg a tanévet bezáró vizsgálatokat, amelyen jelen szokott lenni Debreczen város társadalmának színe java, különösen a fentartó ev. ref. egyház vezetői férfiai. Így volt ez ezeüzt mivel azonban — úgy látszik — immár ez is másképp lesz, és a főiskola oratoriuma az ünnepélyeken csak az ifjuságtól lesz tarka, a város közönsége, sőt hivatalos hatósága hiányozni fog. A mai ünnepélyen javasolatokat az újjankon meglehet számolni. Ime, ott voltak: K i s s Áron püspök, S e g e s v á r y József és G ö r ö m b e i Péter igazgatótanácsosok, S z e l l i Farkas kir. tábla bíró e nő —

punktum. Szomorú dolog ez nagyon. De térjünk a dologra. Az ünnepély a főiskola oratoriumában kezdődött hálaadó istentisztelettel, melyen először a 37 dicseretet énekeltek el, majd a 236. dics. 2 és 3 verset s a főiskolai énekkar adott elő egy darabot igen szépen, mire C s i k y Lajos főisk. lelkész lépett a szószékre s igen szép, költői lendületű imában adott hálát az égnek a lefolyt tanévben nyújtott isteni segedelemért s kérte, hogy maradjon meg a szünidőben is, hogy a jövő iskolai évben ujult erővel foglalhassák el helyüket úgy a tanárok, mint az ifjuság. Az ima után újból a kántus énekelte s aztán közének alatt megindult a kivonulás, hogy a kis tanács teremben gyűljenek össze újból a tanárok, hogy meghallgassák K i s s Áron püspök szövegét a tanári karhoz elismeréssel emlékezve meg munkásságukról, mire S a s s Béla akadémiai igazgató fejezte ki vizsont a tanári kar halálját az egyházkerület vezetősége iránt igen szép beszédben, mire a szép ünnepély véget ért.

* **Új házszámozás ismertetése.** A középiskolai tanáregyesület jul 3-ki közgyűlése alkalmával a nagyrendező bizottság tudvalevőleg S i n k a Sándor, ev. ref. főgimn. igazgatóval megíratta Debreczen monografiáját, a melyet 2000 példányban a város ingyen nyomtat ki, hogy a tanáregyesület összes tagjainak elküldhető legyen. A kéziratot a múlt héten, bírálta felül e czélra kiküldött monografia bizottság s az ma már nyomás alá kerül. Az utolsó órában szólalunk fel tehát, hogy használja fel a városi tanács a kedvező alkalmat hogy a város új házszámozásával ellátott térképpel diszitett monografiák útján az új házszámozást a közönséggel megismertesse. Minden más városban az összes bérkocsisok és rendőrök kezében van ehhez hasonló jegyzék és térképvázlat s ugyanaz a közönségnek is hozzáférhetővé van téve, Debreczen városának most a többi városkánál sokkal különb ilyen könyvecské kedvező alkalmat, mert hiszen a S i n k a Sándor kis könyvében a város

nevezetességei alaposabban meg

Azt ajánljuk meg

peldányt, hogy

az összes rend

tassa a könyv

áron. Biztosítju

Meg fogja ven

ára. meg fogj

meg fogják ven

d-nki, kinek a

Ki ne vezyék t

monografiájána

aul.

* **A város**

Józ-ei főszamv

ny kapacitása

van egy izlése

nyaraló Bártfa

neki. Ugy ilik.

pelyes módo

at rendelt-ez

me, hivta a b

akik a ma

Bártfara. A v

mező-ni s ny

eni abba a r

szerek itt id

ragda hatalm

naes tagjai sz

tas-ak, nem a

tanácsú ések et.

* **A hor**

ki: A nag m

leműgyi művisz

alatti re delet

a hor oba yi o

ho 23-an csüt

Junus ho 20-

(örtokeo) fog

Junus ho 8. A

* **Az or**

reczeni orv

4-en rend iv

nek tárgya az

szövetséggel

tása le t vol

gyógy-zerez

köz gyűles o

12-en ugvana

rozak orvo e

leet nagy er

trítottá meg

tagaul való

gyvi főorvos

lett szolt kifej

szovetsg a tu

terjed az orv

v i s z o n y

Az ér esze e

hangulag eha

belepnok és

sövekezei de

debreczeni

elmem

a tudományt

kovetett progr

atól teljes

hivasi boc-ájt

»Országos orv

A felhivasi

mindanayan

felkerte az ér

megyi vár

orvosokat is,

szövetséggel

egyiet tagjai,

sebbe is belep

nek megterhe

az eddigi djb

orvos szövets

1-en kezdi meg

dr. Burger Pe

néve kíván

csékely díjazá

jának tisztet

segélyező eg

egy megfelelo

sebbert az e

elvala ható.

idézett elő,

laryát annal

nevezetességei ismeretve vannak még pedig alaposabban min. némely B a e d e k e r-ben Azt ajánljuk tehát nyomas-on a város 3000 példányt, hogy 1000 itt maradjon, osztassa ki az összes rendőrök közt, a többi pedig árulassa a könyvkereskedésekben a beszerzési áron. Biztosítjuk róla, hogy el fog kelni mind áron. Meg fogja venni az állam a levélhordok számára, meg fogja venni a város minden orvosa meg fogja venni a kereskedők, szóval mindenkinek, kinek a nagy közönélégel dolga van. Ki ne vegyék tehát a gépből a Sinka Sándor monografiájának szedését — 3000 példányon aul.

* **A városi tanács Bartfán.** Sz a b ó József főszámvivőnek, Debreczen város pénzügyi kapacitásának fenn a karpátok között van egy izléses villája. Ott van ez a csinos nyaraló Bartfán, sugar fenyvesek kurizainak neki. Ugy ilik, hogy beköltözés előtt ünnepeles módo felvassák s csak azután adják át rendeltetésének. Erre a ritka szép aktusra meghívta a boldog tulajdonos tanács tagjait, akik a ma reggeli gyűléssel vonakoztak Bartfára. A villa avatást tanácsülés fojza megelőző nyomban rá könyű lesz vissza emi abba a rózsás hanulatba, amelyik a szerbek itt idzése alkával olyan erősen ragad a hatalmába a debreczenieket. — A tanács tagjai szrdan térnek vissza, hogy folytatásuk, nem a rózsás hanulatot, hanem a tanácsúéseket.

* **A hortobágyi állatvásár.** A városi tanács a köetkező hirdményt bocsátotta ki: A nagmiltóságú magy. kir. kereskedelemügyi miniszter annak 38505 1897 szám alatti re delete alapján közölte tetetik, hogy a hortobágyi orsz. állatvásár ez évben június hó 23-án csütörtökön (szombat) mindig a június hó 20-kát magában foglaló het csütörtökön) fog megtartani. Debreczen, 1898. június hó 8. A városi tanács.

* **Az orvosok egyesületének értekezlete.** A debreczeni orvosok egyesülete az egyet folyó hó 4-én rendkívüli közgyűlést hívott össze a melynek tárgya az országos orvos szövetséggel szemben elfoglalandó magatartása le t volna megvitandó. Ezen ügy a gyógyászati részre nem érdekelve a rendkívüli közgyűlés nem volt határozatképes. Elhatározták ugyanakkor, hogy ezen tárgybán f. hó 12-én orvos értekezletet tartanak. Az értekezlet nagy érdeklődés mellett tegnap délután tartották meg. Az országos orvos szövetség tagjainak való pést dr. Losonczy Ákos negyedik főorvos indítványozta s tegnap is amellett szölk kifejtve, hogy az országos orvos szövetség a tudományos kérdéseken kívüli ki terjed az orvosok tekintetében a anyag v i s z o n y a i k n a k fejlesztésére. — Az értekezlet hosszabb es mecsere után egy hangulag elhatározta, hogy a szövetségbe belepnek és megalakítja az Országos orvos szövetség debreczeni fiókját. Mellemellett a debreczeni orvosok szövetségét, mint a tudományt kulivaló egyesület az eddig követelt program mellett további működik, atól teljes n rügge lenül. — Az értekezlet felhívást bocsátott ki, melyben felszólítja az Országos orvos szövetséghez való belepésre. A felhívást az értekezleten megjelent orvosok mindannyian aláírták. — Dr. Losonczy Ákos felkérte az értekezletet, hogy hívja fel a hajdu-megyei városokban és községekben működő orvosokat is, hogy lépjenek be az Országos orvos szövetségbe. — Az orvosok és gyógyszerészek egyesület tagjai, kik az országos orvos szövetségbe is belepnek, külön tagsági díjjal rendelkeznek, ame nyiben a díja az egyesület az eddigi díjból téríti meg. — Az Országos orvos szövetség debreczeni fiókját 1899 január 1-én kezdi meg működését. — Az értekezleten dr. Burger Peter indítványt nyújtott be. Arra nézve kíván megalapodást, hogy az eddigi csekély díjazás mellett az orvosok ne vallásának tisztet a magános szervezetű betegsegélyező egyleteknél. — Állapítsanak meg egy megfelelő tiszteletdíjat, amelynek kevesebbért az egyetknél isztég nem volna elvárható. — A javaslat hosszabb vitát idézett elő, legtöbben ajánlották, hogy ezen tárgyat annak idejében az országos orvos

szövetség elé terjeszék. — Dr. Burger Péter kérte ezen indítványának mielőbbi tárgyalását mire az értekezlet elhatározta, hogy három tagú bizottságot választ, megbízván ázzal, hogy tanulmányozza a kérdést. A bizottság tagjaiul egyh ngulag megválasztották: Dr. Ujfaluassy József elnökléte alatt: Dr. Burger Peter, Dr. Rózsa Mór. — Az értekezlet ezzel véget ért.

* **Ragadós állati betegségek Hajdu vármegyében:** Veszétség, Kaba 1 udv. Takonykór és bőrféreg. Földes 1 udv. Ragadós száj és körömfajás: Hajdu-Dorogh 1 legelő-Sertésvész: Csege, H.-Dorog, H. Nanás, H.-Boszörmény, H.-Szoboszió 2 udv., Püspök Ladány 1 pta, összesen 6 község — Debreczenben pedig van veszétség 2 udvar Takonykór és bőrféreg 2 udvar, Ruhkór 3 udvar.

* **Eltűnt öreg ember.** Böszörményi 62 éves jómódu öreg ember tegnap elment család köréből. Az öreget azóta nem tudják hol van es eltűnése családját nagy izgatottságban tartja. —

* **Vasárnapi multság,** Mike Sándor minelőtte B e r g e r Adolf pálinka kímérésben néhány üveggel bekebelezett a kituton—utfelen talált pofozgatta. A rendőrök felszólították a részeg garázdalkodót hogy vonuljon haza. Mike azonban nem hogy a felszólításnak engedett volna, hanem neki rontott a rendőröknek, és igyekezett tőlük a kardot e v e n i. A rendőrök mefeszékék Mikét és bekísétek a központi rendőrségre.

* **Halálozások.** Vettük a következő gyászjelentéseket: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetlen jó anyának, leányának, testvéreinek, sógornének és áldott jó emlékü rokonoknak néhai öz. Gulyás Istvánné sz. Urban Anna asszonynak f. hó 12-én reggeli 6 órákor, el-tének 42-ik, özvegyiségének 4-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 13-án d. u. 4 órákor fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a Barány-utca 2417. sz. (Teleki utca 78 sz.) háztól a Sz. Anna utcái temetőbe örök nyugalomra temetni. Az engesztelő szentmise aldozat pedig f. hó 18-án reggeli 9 órákor fog az egek Urának b mutatni. Mely végtisztességétélre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. jun. 13. Bánatos gyermekei: Ilona, Alfred, Isvan, Piroska és Sándor. Édes atyjai: Urbán Antal nevével. Sogorné, testvérei, valamint számos rokonok nevében is. Az örök világság fényeskedjék neki! — Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetlen jó férjnek, testvéreinek, sógornének és áldott jó emlékü rokonoknak néhai pogár Pálffy Józsefnek f. hó 11-én d. u. 1 órákor, el-tének 33-ik, boldog házasságának 8-ik évében hosszas szenvedés után történt cendes elhunytát. Drága halottunk földi része f. hó 13-án d. u. 3 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Liba-utca 2062 sz. házunktól a kistemplomban tartandó gyászima után a Várud-utcai temetőbe örök nyugalomra temetni. Mely végtisztesség ételre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. jun. 13. Bánatos neje: Öz. Pálffy Józsefné sz. Burai Julianna. Aposa: Pogár Burai István. Testvérei és a rokonok nevében is. — Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetlen jó anyának, testvéreinek, sógornének és áldott jó emlékü rokonoknak néhai öz. polg. Filffy Sándorné szül. Egri Terézia asszonynak f. hó 12-én éjeli 11 órákor, élte 64-ik, özvegyiségének 16-ik évében hosszas szenvedés és a halálkór ártatos szentsegek felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 5 órákor fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a Petőfi-ter 2 sz. háztól (Homokkert sor) a Szt.-Anna utcái temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra temetni. Az engesztelő szentmise aldozat f. hó 18-án reggeli 7 órákor fog az Egri Urának bemutattani. Mely végtisztességétélre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. jun. 13. Bánatos gyermekei, testvére és gyermekeivel, valamint számos rokonok nevében is. Mindhárom te-

metést Gebauer K. tem. int. rendezi. — A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejtetlen kis fiunk, testvérünk, kis öcsénk és rokonunk Lajoskának f. hó 12-én éjeli 12 órákor, élete 6-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 14-én d. u. 3 órákor fognak a Darabos utca 42. sz. házunktól a r. kath. egyház szertartása szerint a Szt.-Anna utcái temetőbe örök nyugalomra helyezni. Végtisztességétélre rokonainkat, ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. jun. 13. Bánatos szülei: Gerecze Janos nejevel Körös Reginával s gyermekeik ill-tve testvérek, számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

* **Díjlövészet.** 1898. június 12-én tartott lövészet eredménye a következő: Legjobb mélylövessel Sz a b ó Sándor 4 koronát, Legtöbb körülövessel Fürst Ödön 4 koronát.

* **Igen elegáns nyári női toiletteket,** és gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Zeneestély.** Ma Racz Károly és teljes zenekara a Dreher fele söresarnok ujjonnan parkirozott kertjében zene estélyt rendez.

Öreg Rákóczi György házassága.

Irta: Kovács Sándor.

A nagy Bethlen Gabor után, a kiról az egykoru Wake, velencei angol követ azt írta, hogy „igazi Atlasz, a kinek vállain Európa szabadsága nyugszik“ Erdély fejedelmei közül egy sem emelkedett akkora jelentőségre, mint Öreg Rákóczi György. Nem volt nagy stílű államférfi, mint Bethlen, Esterházy, Pázmány, vagy Zrínyi Mikós, nem kezdett új barázdát a magyar politikában, de az elődök-ről rá maradt örökséget híven megőrizte, sőt óvatoss, biztos munkával gyarapította is. Fejedelemséget ritka szívóssággal védte a porta és a bécsi udvar örökös cseszövése ellen, beleavatkozott a harmincz éves háborúba s felső-magyarországi hadjárata megkönnyítette a svédek előnyomulását, A linzi béke, a mit fegyverei kivívtak, a mai napig egyik legfontosabb alaptörvénye a protestans egyházaknak és az iskolák, a miket rendkívül gazdag alapítványokkal fölviragoztatott, nevének megszerzték, az ivadek tisztelgetés és hála. Noha maga is jelentékeny alakja a magyar történelemnek, híret jórészt feleségének, Lorántffy Zsuzsánnának köszöni, a ki korának legkiválóbb asszonya volt. Benne valósult meg a reformáció nőideálja legtisztábban és legteljesebben, hitvesi családanyai, gazdaszonyi erényei alakját mintegy a pártok fölé emelték s hozzá ellenség, jóbarát egyforma hódolattal tekintett fö. Nagyságot bizonyítja az is, hogy bár férjes asszony volt, a néphagyomány megis leánykori nevét szállatta át a következő emberöltőkre.

Rákóczy 23 éves volt, a mikor Lorántffy Zsuzsánnát 1616-ban eljegyezte. Már ekkor a hír szárnyára vette nevet s Borsod főispánjává, étekkfogóvá nevezte ki a király. A kik ismerték fényes jövőt jósoltak neki; benne látták a Tiszavidék s az elnyomott evangélikusok utolsó menedékét. A Lorántfiakkal atyafiságot tartott s ezen a reven gyakorta átjárógatott Szerencsről Patakra, az árva maradt hajadont vigasztalni, időről-időre tanáltsaival is segítette a perlekedő rokonságtól zaklatott leányt. Végre egy napsza szerettek s házaspár lett belőlük. Valószínű, hogy Rákóczyt nem pusztán a szeretet vezette, hanem a számítás is XVII század főurainak szokása szerint emelkedni akart házassága, menyasszonya által. Bár különben is gazdag volt, a Lorántfi jószágok a vidék leggazdagabb urává tették. Az előkelő és gazdag házasság mindenha népsz rú módja volt az elmékedésnek, de talán soha sem annyira, mint a XVI és XVII században. Eszterházy Miklós, az

Eszterházyak nagy hatalmának megalapítója első nejével Dessewffy Orsolyával a Dessewffy és Mágócsi javakat a másodikkal, Nyáry Krisztinával a Várday és Nyáry birodalom jelentékeny részét s a Thurzó-árva örökséget szerezte meg. Bercesényi szintén kétszer házassodott, mind a két ízben gazdag, előkelő menyasszonyt keresett, a Homonnay és Csáky-családból. Az első már kétszer özvegyen maradt s kora jóval meghaladta a vőlegényét, de a családnak utolsó, egyetlen sarja volt és ez döntött. Nádasdy Tamás Kanizsai Orsolyában nem csupán a szűzies tiszta lelkű nőt szerette, hanem a Kanizsai-uradalmakat is, a melyek a család férfiágának kihaltával rászállottak. Rákóczy házasságában lebetett ezamítas, de az a tiszta nem felhőtlen, de mindig boldog s vonzó családi élet, mely belőle fakadt, bizonyítja, hogy frigyök nem az érdekek, hanem a szívek frigye volt.

Viszonyuk mindvégig zavartalan és meleg, míg a férje halála föl nem bontotta. Keletkezését nem tanulmányozhatjuk közvetlen forrásból, mert rávonatkozó levelezés nem maradt fenn. A XVIII. században valódi ritkaság a szerelmes levél, pedig eunek a századnak fia is tudott érezni, epekedni a kedves után, bántani hidegségén. Néhány igazán szép lírai költemény szállott ránk az időből, a mi tele van vágygyal, érzéssel s gazdag lelki világot tükröz. De szerelmes levél csak elvétve akad. E jelenség fő oka az, hogy a nő többnyire csak férjhezmenetel után kezdte meg a levelezést, a mikor már családján, birtokszerezésén, gazdálkodáson kívül más nem érdekelte s az érzelmei kizárólagos uralmát a kemoly megfontolás váltotta föl. Különben szükség sem volt rá, mert a mátkaság ideje nem tartott sokáig s a vőlegény annak is java részét menyasszonya mellett töltötte. A két szomszéd vár, Patak és Szerencs urai közt a levelezést bőségesen pótolta a személyes érintkezés gyakorisága. — Rákóczy vőlegénykori érzelmi világát eléggé fölírja egy levele, a mit 26 év múlva 1642-ben György fiának írt, mikor Bathori Zsófiát eljegyezte:

»Atyai szeretetből azt adjuk tanácsul, mind most, mind ezután tisztán, igazán, tökéletesen szeresséd mátkádat és feleségedet: de csak úgy azért, hogy ahoz való szereteted hazádnak, nemzetednek, kiváltképpen az Isten tisztességének szeretetét feljebb ne haladj, mert ember tanál feleséget, de Isten, nemzetet, hazát nem többet egyéül.«

E sorokat az öreg, hanyatló fejedelem írja, de a melegség, mely e levélből árad, világot vet ifjú korának fölfogására, érzelmeire iv.

A szerencsi s utóbb a pataki várban nyugodtan, boldogan folyt az élet. Rákóczykat semmi mozgalom nem esábitotta ki a családi fészekből; barátságos, marasztaló fedél volt az, lakója nem kívánczolt ki alóla a világ zord levegőjébe.

A regényes fekvésű Sárospatak, abban az időben nevezetes erősség; alját a Bodrog vize mosta, köröskörül mély árok s hatalmas bástyafal védi. Az urnó lakása a vár éjszaki részét foglalta el.

A boltives, vastag falu szobákban egyszerűség, csín, de semmi fény: tölgyfabutor, menyegzőes ágy, a falakat és földet török szőnyeg borítja. Az ablak a Bodrog áldott vidékének aranykalású vetéseire s a Hegyalja szőlőire nyílt. Ez a vár volt Rákóczy legboldogabb éveinek tanuja, itt született a gyermekei s ide tért vissza élte estéjén végig álmolni az eltűnt szép időket s nyugodtan meghalni.

A kertben naphosszat elidőzött, mert a kertészkedés kedves foglalkozása volt; még a fejedelmi udvarból is vissza vágyott a pataki kert aranyas fái alá, veteményei és virágai közé.

A midőn 1641-ben Patakon járt, első dolga volt Zsuzsánáját tudósítani: Házadat, kertetod ugyan tegnap megjártam, de még eddig a kertben igen keveset munkálkodtak, a szőlőhegy is fűde vagyon, ha az Ur Isten jó időt szolgáltat, hozzá fogatok a bétén.

Ha Rákóczyt a kötelesség szava elszólitotta családi köréből, dolga végezte utána sietett haza, a pataki otthon volt az ő kedves világa. Bethlen 1619. őszén némi nehezetteléssel írja Alvinczynak, a híres kassai papnak, Pozsony alól, hogy »legelőször Rákóczy uram jöve haza feleségének fejfajására is avagy páttusára.«

Ez a ragaszkodás a hűséges és szerető feleség iránt állandó nála, sőt évről-évre fokozódik. Mennél jobban elfoglalja a közügy, farasztja az ország kormányzása, annál becsesebb, drágább kincs rá nézve a nő, aki együtt érez vele, sikerein örül, fájdalma, csalódásában osztozik. Akármerre jár, feleségéhez száll első gondolatja, a vadász szákmány legértékesebb része mindig a fejedelem asszonyé.

»Nekem tegnap szép multságom vala, írja egy ízben Barakonyról, mert csak ebéd után fogattam 90 nyulat, 3 özet, fácánt keveset, mert nincs tanult cenk, ma 15-öt fogattam. Im tizet, édesem, szépeket küldtem, adja Isten, egészséggel elköltenéd. Hármat magam löttém.«

Más alkalommal így ír: »A kecségét, édesem, kedvesen vettem. Én is Pálfótól szép fácánokat, narancsokat, citromokat küldtem, édesem.« A férj gondos kézzel elharit minden csapást, ami a drága otthont, a szerette feleséget érhetné, sokszor boszúágait, bánatát is eltörlölte, hogy a fejedelemasszonyt ne busítsa.

»Kérlek édesem, ne busulj, mert ha nyavajád léssen amiatt, mi haszna az én életemnek is. Kérlek édesem, békét hagyj a bánatnak. Lám, azelőtt másokat is te biztattál s bátorítottál.« — Rákóczy gyöngédsége szinte feltűnő jelenésében a bábán a korban, a mikor az örökös tábori élet a családha is beplántálta a durvaságot, nyers szokásokat. A kornak e vétkei mely közös tulajdonsága minden társadalmi osztálynak, csupán az, egyház ostromozta kiméletlen szigorral. Pazmány Péter imádságos könyvének 1665-iki kiadásában az előszóban az olvashatni: »Férjak, okosan lakjatok feleségetekkel s mint az asszonyi gyarlóbb edénynek tisztességet tegyetek«. Bizonyosan rájuk fért a férfiakra a komoly ítéés.

Rákóczyne férje ragaszkodását és figyelmét hasonló gyöngédséggel viszonzotta; mondhatni egészen ferjenek él, akarata előtte szeghetetlen törvény. Azt tartja legnagyobb dicsőségének, hogy a fejedelmi méltóságban is engedelmessé feleség tudott maradni. Mig ura távol van, naponkint tudósítja egészsége s a gyermekek állapotát felől, hogy ne aggódjék. Ha a fejedelem látni akarja azonnal utnak indul, nem tartja vissza rossz idő, háhoru, pusztító járvány, az udvari nép készültségé. Ilyenkor ura szente aprólékos gondossággal jelöli ki utja irányát, a szállóhelyeket, megúsztatja elegyengeteti a köves utakat, hogy hitvesét semmi baj ne érje. Általában levelezésük hű tükrö viszonyt bensőségének. Nem borul rá semmi felreértés, egymás nehezeltés árnyeka. egymásért élnek, egymás kedvét keresik. Mennél korosabbak, mennél több közös öröme, közös szomorúságra tudnak vissza emlékezni, leveleik hangja annál melegebb. A férj édes szívének szólítja nejét s tegezi, a nő kegyelmednek, szerelmes urának hívja, de s tisztelet, a mit iránta érez, nem engedi meg hogy te-nek szólítsa. De ez nem zavarja belső életök harmóniáját. Noha Zsuzsánának a maga valomáss szerint »nagyobb hajlandósága az bánatra, hogy nem az vigasságra«, olykor olykor átör a komor hangulat sűrű fellegén a jövednek egy-egy sugara. Rákóczy tömördek levelet írt és sietlében néha nagyon szerte hanyta betűit. A türelmes szelid feleség tréfásan kéri: »Kérem kegyelmedet, édes uram, hogyha lehet, ne vonjon oly hosszat, mikor nekem ír, mert nagy bajjal olvasom.« A fejedelem jót nevetett rajta s ezentul gondosabban írt. A fejedelemasszony is elhalmozta férjét kedveskedő ajándékokkal, egyszer gyönyörű keszkenőt himez számára s utána küldi a jenni táborba, máskor a pataki kert terméséből remek pomagranáttal lepi meg. Rákóczy nem tud hova lenni örömeiben s kísérete oda

van a csodálkozástól. Rákóczynek nagyon jól esett az elismerés, mert egész szenvedélyvel üzte a kertészkedést. Lelkének szerelme majdnem egyenlő arányban oszlott meg családjá és kertje között.

A barátot, feleséget a szenvedés nehéz napjai próbálják meg. S Lorantffy Zsuzsanna lelki nagysága ilyenkor tündöklék legfényesebben. Igazi őrangyala a Rákóczy-háznak. A mikor férjét fejedelemnek hívják Erdélyországba, amidőn Bethlen István török sebitségben bizva el akarja hódítani fejedelemségét, vagy Felső-Magyarországon harcol a vallási és nemzeti szabadságért, a hű feleség folyton oldalán van bátorító, biztató sorával; hadakat fogad, pénzt öntet, lovakat vásárol s a táborba szállíttatja, a határszéli várakat föl-szereli, a foglyokat el-zabálja, a szökevény katonákat összefogdostatja, a portára ajándékokat készít s e mellett vezeti az egész gazdaságot. A félelem és agzódás nem bírta leverní, inkább fáradhatatlan tettvágyat ébresztett benne. Örömmel hallja a csataterőről érkező diadalhíreket s buzgó szívvel hálákat ad Istennek jóvoltáért. Néha azonban esüggédést olvas ki a fejedelem leveleiből. — Ilyenkor elnyomja lelke aggodalmait s Rákóczyt föl-emeli szikla hitének erejével. »Nem mondhatom, édes uram, hogy a kegyelmed állapotján sokféle gondolatom nem volna, de az en kegyelmes Istenemben bizom, ki eddig gondját viselie kegyelmednek, most sem rövidült meg az ő karjának ereje. Mit rendelt Isten felédem, nem tudom mindazonáltal édes uram, ha én halállommal is próbálná Isten kegyelmedet, mégis nem kellene kegyelmednek az Isten tiszteletét melletti való szolgálásban megállni; elhagyja kegyelmed, nem is igen érkezem most sokáig busulni, mert sok felé kell választ tennem, az gondot pedig, valamire Isten segít, jó szívvvel viselni.« Teljesen együtt érez urával, örömeik, bánatjuk, reményük, csalódásuk közös. 1644-ben késő őszszel utrakel, hogy a fejedelemmel s kisebb fiával, Zsigmondal találkozzék. »A pár hetét együttműltas efeledtette a hosszu tavollet minden kersvét, a háboruzi-olts kellemetlenségeit s az ifjú Györgyről szállongó rossz híreket. Az édes anya, a családban minden vétkesnek hivatalos közbenjárója, bizonyára megkerlelte a haragos apát s Rákóczy megbocsátott a mag gondolatlan ifjunak. Az engesztelő szerepre csupán a szívével gondolkodó édes anya volt alkalmas, a kinek köny és szelidség minden foggyere. A szigorú, keménylelkű fejedelem, a kit az ellenség kíméletelehenek, még a jó barát is ridegnek ismer, a ki gyermekeivel is gyakran éreztette haragját, ellagyult neje előtt, nincs ereje megtagadni kérését. Valóságos istenaldása volt a családon ez az érző szívű, okos észjárású asszony; a fejedelem politikai tehetsége és energiája egymagában, a fejedelemasszony szívének munkája nélkül, bizonyan alapítottá volna meg Erdélyben és a Részakben a Rákóczy-ház hatalmát.

CSARNOK.

Utközben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: **TAMÁS JÓZSEF.**

10.

A szedő stricke mozgalmassá tette a szerkesztőséget, Balázs Elemér azonban távol tartotta magát az eseményektől.

Annál inkább eleméb n volt Kerényi. Ő tartotta kezében az egész mozgalom szálait.

Egész éjjel oda volt néha és mikor hajnal felé odavetődött a szerkesztőségre, alig tudott s lábán állani.

Mártonra megkésztetett munkát rótt ez a dolog, mert Balázs Elemér, a szépirodalmi rovat vezetője elvből nem csinál rovatán kívül semmit. Derogált neki a közönséges journalista munka.

A szedőstricke időközben országos mérvet öltött. A legnagyobb lapok megjelenési

ideje is bizonyos

A Vörös Zár

jelenek meg

Szinte

Elérkezettnek

sikra szállhat

kenben, melyn

Hit a beteg

gyógyulás, éb

Es id

megfordult a

keresték fel

latva megvált

megnyitnak

álmódott par

A va-an

nagyobb, min

rozta Marton

gal fu ott vé

hogy ideje l

anyagot a h

Moricz

meiből az á

rozás jel vo

annyiban jut

romkodot

dalara aludn

állott az öre

felköltötte k

volna.

Mar on

Megszelította

— Az

Kelele

— Mik

jen, nem me

Mar on

Moricz ébr

kimenővel f

engedelmet n

form rt maga

forma é egy

kal r-ndelke

S-mmi

Moricz

zással kelt f

szerte a su

kereset, c

za- után jó

könyvszekre

seprűt.

Ez a fe

riájára mut

tett az, mis

kesztő egben

de-fete pap

Moricz

for. Marton

paperjat m

terveg, am

Vér- meg o

— Ne

halaszani?

— Ner

— De

— Hja

— Mi

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

— A

ideje is bizonytalan határhoz volt kötve. — A „Vörös Zászló” számai azonban pontosan jelennek meg, nagyobbodott tartalommal.

Szinte beesvőgygyal dolgozott Márton. Elérkezettnek vélte azt az időt, mikor végre sikra szállhat oszméivel egy olyan ügy érdekében, melynek nagy és nemes voltában hitt. Hitt a beteges rajongás olyan fájával, melyből gyógyulás, ébredés nincs.

Ez idő tájban Kery Gábor is gyakran megfordult a szerkesztőségben. Küldöttsegek keresték fel az ország minden részéből, benne látva megváltójukat, kinek egyetlen szavától megnyílnak az ég kapui, melyek a megáldott paradicsomot takarják el.

A vasárnapi lap ami terjedelmre jóval nagyobb, mint a reádes számok, megsokszorozta Márton dolgát. Tolla ideges gyorsasággal fuott végig a nedves hasabokon. Sie ett, hogy ideje legyen rendezni a felgyülemlett anyagot a hoin pi lap számára.

Moricz éppen akkor törölte ki szeméből az ámot. Moricznál ez erős elhatározás jel volt, mert máskor az ébredése csak annyiban jutott mások tudomására, hogy káromkodott egyet, aztán bef rdut a másik oldalára aludni. Mártonnal alandóan hadilábon állott az öreg, nem tudta neki e felejteti, hogy felkötötte kétszer, mikor pedig aludhatott volna.

Márton észrevette a szolgálókészülődéseit. Megszólította.

— Azán mikor látjuk megint?

Ke letlenül válaszolt.

— Mikor? hiszen itt maradok. Ne féljed, nem megyek sehová. Dolgom van.

Márton erd klődése onnan eredt, hogy a Moricz ébredési rendes-n több napos kimenővel függek össze, mire különben s ha engedelmet nem kért. Minek is. Moricz nem ism rt maga föött senkit. Minden ember egyforma é egyiknek sincs joga, hogy a másik kal r endelkezze.

Semmi joga.

Moricz ezuttal igen komoly elhatározással kelt fel. É éssen határozottan kutatott szerte a szobákban. Végre megtalált, a mit keresett, e akhogy m-sutt. Hosszas gondolkodás után jött ra, hogy igaz is, hiszen a könyvszekrénybe tette volt multkoriban a seprűt.

Ez a felfedezés a Moricz kiváló memóriájára mutatott, mert sepp segesken lehetett az, misor ő azt elrakhatta. — A szerkesztő égben térdig gázolhatott az eber mindeféle papíru ladekban.

Moricz hozafozott, hogy ő seprni fog. Márton csak ür e egy darabig, hogy a papíruját minduntalan levitte az a szemet fergeg, am t a szolgáló eprűjével támasztott. Vár megokalta.

— Nem lehetne ezt a dolgot máskorra halasztani?

— Nem.

— De nem tudok így dolgozni.

— Hja...

— Mi is jutot hat az eszébe, hogy most áll neki seprni?

— Mus aj, jön a nagyságos ur.

— Honnan tudj?

— Hiszen d putáció lesz.

— Most éjjel?

— A nagyságos ur mondta így reggel, mikor bejelenetek neki a szegediek. Azt mondta, a munkások ügye nem ür halasztást.

Márton iment az udarra, szolt Baláznak is, de az ugy látszik, nem hallot a mert felelet nélkül hagyta.

A kapu már zárva volt, nem mehetett ki. Befordult az udarra. A magas falak között megszorult a nappali megg. Az ég pontos négyzög alakban mutatta a falak fölött arany csillagos fekete palásját.

Nézte Márton és vi-szago dot a falujára a nagylev-lü gesztenyefak aá Ej, és elüzte ezt a gondolatot. Hiszen ugyis csak vadgesztenyefáit sajnálja, a mik ott tenyésztek a kis parochia mellett,

(Folyt köv.)

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyuvízszel azo retik vegyíteni, mindenk előtt a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfőbb érvényes
SAVANYU-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő melékist ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

1-ső huzás már 1898 jun. 15-én

2-ik huzás 1898. szeptember hó 15-én.

1 forintért 2

huzásra érvényes

kolozsvári szeretethaz sorjegyei

4000 nyereménnyel

160000 korona értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál Kolozsvártt és minden sorsjegy eláruló helyen.

A bélyeg törvény 209 §-a 2-ik pontja értelmében bélyegmentes.

270.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED-
MÉNY NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kilo
A. Asztali dara nagyszemű	24.—
B. Asztali » aprószemű	23.40
„ Királyliszt	23.40
1. Lángliszt kivonat	23.—
2. Elsőrendű zsemlye liszt	22.20
3. Zsemlye liszt	21.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	19.20
5. Közép kenyér liszt	18.80
6. Kenyér liszt	17.20
7. Barna kenyér liszt	16.—
8. Takarmány liszt	10.20
11. Fírom korpa zsákkal	5.20
11. „ „ zsák nélkül	5.—
12. Durva korpa zsákkal	4.20
12. „ „ zsák nélkül	4.—
Csírke buza zsák nélkül	4.—

A zsákok súlytartalma, tejsúlyt tiszta súlynak véve.

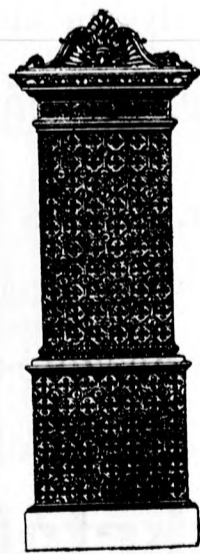
A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 „

11. és 12. szám 50

Debreczen, 1898 jun. 11.

Az eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja tiszta fehér és teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűzhelyeit, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitűtetésben része ültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár Eperjesen.

Bizományi és mintaraktár DEBRECZENBEN

KOVÁCS GYULA vaskereskedő urnál

Nagy-uj-utca szegletén a Bika szálloda mellett.

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárból kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállíttatnak.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor- és sör czimkéik

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve

A „Debreczen“ kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.

D

Egy óra
Faltörő
Nagyedény
Egy óra

— A bécsi

Okos,
okos politikai
panaszok
a fejk a fá
ketlen tünö
megoldani,
kvóta?! Eg
nem értő e
pulációkkal
atyáva avat
thémájához
ilyen térkép
— nem szó
ezt a kérdé
számoljunk

Mi az
hübér adó,
nemzetnek
nünk, hogy
bizonyítékot
politika: gy
deltségéről;
magyar álla
zeti hadser
kezeli és le
használni s
batalom sze

Világgá
hazugság
állam
mult van a
delmek mi
a világtörté

Ime ez
969 esztend
get Európa
óta pedig —
miatt — a
nokság alatt
(illetve ha
ket; a bécsi
meltó uszá
volna . . .

ez az isteni
Ausztia me
alatt sem tu
nemzetből a
tott halhatat
kormányonk
meg áldófte
orgyilokkal
munk testér
melyet hajda
szentelt küz
gek fényes
lépve. megg
erkölcsileg r
világ előtt.

1867 ó